

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

พิชญพร ประครองใจ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาสื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร มีวัตถุประสงค์ ได้แก่ 1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาสื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร 2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ จำนวน 122 คน ผลการวิจัยพบว่า 1. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดทำโครงการบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม 3) การประเมินผลโครงการ และ 4) การนำเสนอผลการดำเนินงาน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสื่อสารผ่านสื่อพื้นบ้าน มีโอกาสในการกำหนดประเภทของสื่อพื้นบ้าน ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ การสื่อสารของแต่ละกลุ่ม นักศึกษามีกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดรูปแบบให้น่าสนใจ และสื่อความหมายทางวัฒนธรรม 3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกการทำงาน แบบมีส่วนร่วม ได้รับความรู้จากกระบวนการวางแผนการสื่อสารผ่านสื่อพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมอันมีคุณค่า ของไทย ได้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนสมาชิกโดยตระหนักความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมเป็นสำคัญ ได้คิดค้น และออกแบบเพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานอย่างอิสระ รวมทั้งได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพ ประการสำคัญนักศึกษาเข้าใจบทเรียนมากขึ้น สามารถนำประสบการณ์ครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้

คำสำคัญ : 1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 2. สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร 3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

อีเมล : p.prakongjai@hotmail.co.th โทร : 09 4612 3396

Project based learning

Phitchayaporn Prakrongjai²

Abstract

This study was conducted by using the project-based learning management (PBLM, henceforth) approach in the folk media for communication module. This paper aimed to 1. study the learning management process by using the project as a database for research for learning, 2. develop learning achievement as a basis, and 3. to study the students' satisfactory LMP. The 122 participants were students in the Department of Communication Arts. The findings revealed that: 1. the PBLM processes which were appropriate for any situation consist of 4 steps, namely 1) planning, 2) creating an integrated arts and culture project, 3) project evaluation, and 4) implementing present. Referring to the main findings. 2. after employing PBLM, students acquired some knowledge and understanding in the communication process through folk media. Each group could choose any topic which corresponded to the communication mode's aims and module goals. They were able to participate in order to determine media forms which can better attract audiences, as well as these forms, could convey the better meaning of culture through such media forms. 3. It was found that the students were highly satisfied with joining this campaign because since they could acquire knowledge regarding local culture and promoting Thai cultural values through media from their first-hand experience. Apart from this, students could cooperate, be aware of their responsibility as well as public-spiritedness. Furthermore, they could invent, design and operationalize their works freely which can promote their potentials. Finally, students could understand the lesson better and be capable of applying this experience in the near future.

Keywords: 1. Project based learning 2. Traditional folk media for communication 3. Action research

² Assistant Professor, Communication Arts Program. Faculty of Management Science, Pibulsongkram Rajabhat University, Pitsanulok, Thailand. Email address: p.prakrongjai@hotmail.co.th Tel: 09 4612 3396

บทนำ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น เพื่อนำความสนใจที่เกิดจากผู้เรียน มาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ โดยผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงการและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม (Yoelao et al., 2014: 19-20) ผู้สอนจะเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดแรงจูงใจเชื่อมโยงความรู้กับสถานการณ์จริง โดยลักษณะของการเรียนรู้แบบโครงการมีดังนี้ ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง เชื่อมโยงกับชีวิตจริง สิ่งแวดล้อมจริง มีฐานจากการวิจัย หรือองค์ความรู้ที่เคยมี ใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง ผังตรึงด้วยความรู้และทักษะบางอย่าง (embedded with knowledge and skills) ใช้เวลามากพอในการสร้างผลงานและมีผลผลิต

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการหรือโครงงานเป็นฐาน (project-based learning) มีแนวคิดสอดคล้องกับ John Dewey เรื่อง “learning by doing” ได้กล่าวว่า “Education is a process of living and not a preparation for future living.” (Dewey John, 1897: 79 cite in Douladeli Efstratia, 2014) เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ชีวิตขณะที่เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักพัฒนาการคิดของ Bloom, Engelhart, Furst, Hill & Krathwohl (1956) ทั้ง 6 ชั้น (Anderson, Krathwohl, Airasian, Cruikshank, Mayer, Pintrich, Raths & Wittrock, 2001) คือ ความรู้ความจำ (remembering) ความเข้าใจ (understanding) การประยุกต์ใช้ (applying) การวิเคราะห์ (analyzing) การประเมินค่า (evaluating) และการคิดสร้างสรรค์ (creating) ซึ่งการจัดการเรียนรู้ แบบใช้โครงการเป็นฐานนั้น เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ถือได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทุกขั้นตอน โดยมีผู้สอนเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้

รายวิชา COMM312 สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร เป็นรายวิชาบังคับอยู่ในหมวดวิชาแกน ตามหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (พ.ศ. 2556 - 2560) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ที่นักศึกษาทุกวิชาเอก สาขาวิชานิติศาสตร์ต้องเรียน เนื้อหาประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของสื่อพื้นบ้าน ลักษณะเฉพาะของสื่อพื้นบ้าน ความสำคัญของศิลปินพื้นบ้าน การประยุกต์ใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร ตลอดจนการประเมินผลการใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดังกล่าวจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาทักษะทางปัญญา ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรม

จากสารดังกล่าว ผู้วิจัยตระหนักในความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน จึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการและผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project based learning) ในรายวิชาสื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ และนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาสื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา รายวิชา COMM312 สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 122 คน

2. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ผสมผสานการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory research) กับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) รวมทั้งวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เข้าด้วยกัน โดยดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Kemmis & Mc Taggart, 1988: 11) 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (planning) 2) ลงมือปฏิบัติการตามแผน (action) 3) สังเกตการณ์ (observation) และ 4) สะท้อนกลับ (reflection) กระบวนการและผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน (re-planning) ในแต่ละขั้นดำเนินงานใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจรเดมมิง (deming cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action: A) การดำเนินการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning: P) การวางแผนและการจัดการโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม รวมทั้งการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดำเนินการดังนี้

1.1 ให้ความรู้นักศึกษาเกี่ยวกับการเขียนโครงการ การจัดทำโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม โดยเริ่มจาก การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาหรือหัวข้อที่จะทำโครงการ วางแผนการจัดทำโครงการ รวมทั้งกำหนดกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Plan: P)

1.2 จัดทำโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม กำหนดรูปแบบการดำเนินงาน กรอบแนวคิด ตลอดจนแบบประเมินโครงการ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Do: D)

1.3 นำเสนอโครงการตลาดนัดวัฒนธรรมต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะแบบประเมินโครงการ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ เป็นฐานที่สร้างขึ้นสะท้อนผลร่วมกับผู้ร่วมวิจัย เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข (Check: C)

1.4 ลงมือปรับปรุงแก้ไขโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิจัยตามการสะท้อนผล แบบประเมินโครงการ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อให้มีความชัดเจนและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (Action: A)

ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติการตามแผน (Action: A) เป็นขั้นตอนการดำเนินงานตลาดนัดวัฒนธรรม ตามที่วางแผนไว้ดังนี้

2.1 ประชุมวางแผนการจัดงานตลาดนัดวัฒนธรรม นำเสนอรูปแบบการจัดงาน ตลอดจน กิจกรรมทางวัฒนธรรม (Plan: P)

2.2 ดำเนินงานตลาดนัดวัฒนธรรม ตามวัน เวลาที่กำหนด (Do: D)

2.3 ผู้รับผิดชอบโครงการนำผลการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข (Check: C)

2.4 ปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดความชัดเจน (Action: A)

ขั้นตอนที่ 3 สังเกตการณ์ (Observation: O) เป็นขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงาน ตลาดนัดวัฒนธรรม ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานตลาดนัดวัฒนธรรม (Plan: P)

3.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแผนที่วางไว้ (Do: D)

3.3 นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานตลาดนัด วัฒนธรรม (Check: C)

3.4 สรุปผลจากการสะท้อนผลด้วยการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผล เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น (Action: A)

ขั้นตอนที่ 4 สะท้อนกลับ (reflection) เป็นขั้นตอนของการเขียนรายงานผลโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม การนำเสนอผลงานในชั้นเรียน ตลอดจนการสะท้อนผลการดำเนินงานตลาดนัดวัฒนธรรมและการให้ข้อเสนอแนะ จากผู้เรียนและอาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการดังนี้

4.1 วางแผนด้วยการนำข้อมูลที่ได้ในชั้นปฏิบัติการและขั้นสะท้อนผลมารวบรวมข้อมูล เพื่อ เตรียมเขียนรายงานผลการดำเนินงาน (Plan: P)

4.2 เขียนรายงานผลโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม รวมทั้งเสนอผลการดำเนินงานต่อชั้นเรียน (Do: D)

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการนำเสนอโครงการตามข้อเสนอแนะ (Check: C)

4.4 ปรับปรุงแก้ไขรายงานผลการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีความสมบูรณ์ (Action: A)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา COMM312 สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร

3.2 การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์นักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

3.3 การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

3.4 แบบประเมินผลโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม

3.5 แบบสังเกตการปฏิบัติผ่านกระบวนการกลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง โดยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา COMM312 สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร 2) การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ นักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 3) การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ จากการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 4) แบบประเมินผลโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม และ 5) แบบสังเกต การปฏิบัติผ่านกระบวนการกลุ่มไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการรวบรวมเรียบเรียงจากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
- 2) ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และค่าร้อยละ (percentage)

อภิปรายผลและสรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน (project based learning) การจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงการเป็นฐาน โดยนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (planning) 2) ลงมือปฏิบัติการตามแผน (action) 3) สังเกตการณ์ (observation) และ 4) สะท้อนกลับ (reflection) กระบวนการ และผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน (re-planning) ในแต่ละขั้นดำเนินงาน ใช้กระบวนการพัฒนาคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan: P) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check: C) และการปรับปรุงแก้ไข (Action: A) มาใช้ในการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาสื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน 2) การจัดทำโครงการบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม 3) การประเมินผลโครงการ และ 4) การนำเสนอผลการดำเนินงาน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นและมี ส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีความสามารถในการสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ จัดกิจกรรมเพื่อการสื่อสารมากขึ้น โดยการประยุกต์ใช้สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ได้ ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพร้อมทั้งแนวทางในแก้ไขปัญหาและการประเมินผลการจัดกิจกรรม เพื่อปรับปรุงและพัฒนาแผนการดำเนินงานต่อไป

นอกจากนี้ นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติ แสดงศักยภาพด้านการสื่อสาร และพัฒนาทักษะหลายด้าน อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้สื่อ ทักษะการทำงานเป็นทีมและการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Plitakul (2017) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ เป็น การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองในหัวข้อที่ตนสนใจ โดยการลงมือทำและเก็บเกี่ยวข้อมูลผ่าน ประสบการณ์ ครุมีหน้าที่คอยสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้โครงการ

เป็นฐาน ประเมินโดยใช้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา COMM312 สื่อพื้นบ้านเพื่อการสื่อสาร 2) การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์นักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 3) การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน 4) แบบประเมินผลโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม และ 5) แบบสังเกตการปฏิบัติผ่านกระบวนการกลุ่ม พบว่า นักศึกษามีโอกาสในการกำหนดประเภทของสื่อพื้นบ้านสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การสื่อสารของแต่ละกลุ่ม โดยมีกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดรูปแบบที่น่าสนใจและสื่อความหมายทางวัฒนธรรม เริ่มตั้งแต่การถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากกรู้อยากเห็นต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เป็นการสร้างหรือเตรียมความพร้อมในการรับรู้หรือประสบการณ์ให้กับผู้เรียน นำไปสู่ขั้นกำหนดกิจกรรมซึ่งเป็นหัวใจของกระบวนการสอนเพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ทำให้เกิดกระบวนการนำความรู้ไปสู่พฤติกรรมที่คาดหวัง นอกจากนั้น ผู้เรียนได้มีโอกาสอภิปราย นำไปสู่การสรุป เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชื่อมโยงไปสู่การนำเสนอแนวคิด รูปแบบการจัดกิจกรรม ตลอดจนการรายงานความก้าวหน้าทุกกระยะ ซึ่งเป็นการติดตามการดำเนินงาน ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นสร้างความสำเร็จของโครงการตลาดนัดวัฒนธรรม และสรุปผลโดยรับรู้ร่วมกันเพื่อนำไปปรับปรุงกิจกรรมทางการสื่อสารต่อไป

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะในรายวิชาภาคปฏิบัติที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ด้านการสื่อสารดีขึ้น ทั้งในสถานะผู้ส่งสารที่ได้พัฒนาทักษะการสื่อสาร อาทิ การพูดในสถานะพิธีกร การพูดในสถานะนักประชาสัมพันธ์ การวางแผนเนื้อหาด้านการสื่อสารเชิงวัฒนธรรมผ่านสื่อพื้นบ้าน และการวิเคราะห์ผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการนำสื่อพื้นบ้านไปประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Sriwong (2009) จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการ ส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในจำนวนที่สูงกว่าเกณฑ์

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ เนื่องจากได้ลงมือปฏิบัติจริง ฝึกการทำงานแบบมีส่วนร่วม ได้รับความรู้จากกระบวนการวางแผนการสื่อสารผ่านสื่อพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมอันมีคุณค่าของไทย ได้แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนสมาชิกโดยตระหนักความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมเป็นสำคัญ ได้คิดค้นและออกแบบเพื่อกำหนดรูปแบบการดำเนินงานอย่างอิสระ รวมทั้งได้รับโอกาสในการแสดงศักยภาพ ประการสำคัญนักศึกษาเข้าใจบทเรียนมากขึ้น สามารถนำประสบการณ์ครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้ นอกจากนี้ นักศึกษามีความเห็นว่าการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการดำเนินโครงการตลอดกระบวนการ มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและทำงานร่วมกัน มีความกระตือรือร้นที่จะสร้างสรรค์ผลงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตลอดจนการฝึกทักษะความสัมพันธ์และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอน มีความสนใจ และสนุกสนานกับการสร้างสรรค์ความคิดอย่างอิสระในการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมผ่านกระบวนการทำงานกลุ่ม สอดคล้องกับ Guzdial (1998) การให้ผู้เรียนทำโครงการ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าสู่กระบวนการสืบสวน (process of inquiry) เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องใช้ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ดังนั้นจึงเป็นช่องทางที่ดีในการพัฒนากระบวนการทางสติปัญญาของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน อาจารย์ผู้สอนต้องมีความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นอย่างดี มีความเข้าใจและอดทนต่อสถานการณ์ ตลอดจนการให้ความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการองค์ประกอบของโครงการเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถเขียนโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน อาจารย์ผู้สอนต้องให้ความรู้เรื่องของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพและเขียนรายงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานในรายวิชาอื่น ๆ
2. ควรวิเคราะห์สถานการณ์หรือประเด็นทางสังคมเชิงสร้างสรรค์และนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน เพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการมีส่วนร่วมต่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาสังคม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ผู้วิจัยขอขอบพระคุณการสนับสนุนโครงการนำสู่ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล



References

- Anderson, L. W., Krathwohl, D. R., Airasian, P. W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Rath, J., & Wittrock, M. C. (2001). **A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives**. New York: Pearson, Allyn & Bacon.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D. R. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain**. New York: David McKay.
- Dewey, J. (1897). My pedagogic creed. **The School Journal**, 54: 77-80. [Online]. Retrieved August 15, 2018 from <http://www.infed.org/archives/e-texts/e-dew-pc.htm>
- Efstratia, D. (2014). Experiential education through project based learning. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 152: 1256-1260.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). **The Action Research Planer** (3rd ed.). Victoria: Deakin University.
- Plitakul, Pattaraporn. (2017). Learning management according to the project concept as a base for the teaching experience of students Faculty of Music Silpakorn University (การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด โครงการเป็นฐานเพื่อประสบการณ์การสอนดนตรีของนักศึกษา คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร). **Veridian E-Journal, Silpakorn University**, 10(3): 694-708.
- Sriwong, Porn-tipa. (2009). **Learning outcomes in the health education and physical education subject groups of mathayom suksa three students using the project teaching model** (ผลการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนโครงงาน). Master's dissertation, Khon Kaen University, Khon Kaen, Thailand.
- Yoelao, Dusadee., et al. (2014). **The study of PBL-based learning management from the Knowledge Building Project to enhance the skills of the 21st century of children and youth: based on the success experiences of Thai schools** (การศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน: จากประสบการณ์ความสำเร็จของโรงเรียนไทย). Bangkok: Limited Partnership Thippawisut.